

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 206/09-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. J. a M. J., obaja bytom Z., zastúpených advokátom JUDr. P. K., B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4 C 164/2004 z 26. septembra 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 328/07 z 5. júna 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 293/2008 z 19. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. J. a M. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2009 doručená sťažnosť, doplnená na výzvu ústavného súdu podaním z 20. júla 2009, Ing. V. J. a M. J. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie „*ich práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného Ústavou SR v čl. 46 ods. 1, práva na spravodlivé*

prejednanie veci zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušenia čl. 13 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať len na základe zákona a v jeho medziach, pri zachovaní základných práv a slobôd, čl. 20 ods. 1 veta 2. Ústavy SR, podľa ktorej vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu a ods. 4 tohto článku Ústavy SR, podľa ktorého vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu, rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4 C/164/2004 zo dňa 26. 9. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 12 Co/328/07 zo dňa 5. 6. 2008...“.

Taktiež namietali porušenie označených práv rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý „*Dovolanie sťažovateľov proti uvedeným rozsudkom... uznesením č. 3 Cdo 293/2008 zo dňa 19. 3. 2009 odmietol*“.

2. Z obsahu odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia nie sú spokojní (nestotožňujú sa s právnym názorom najvyššieho súdu) s odôvodnením zamietnutia nimi uvádzaných dovolacích dôvodov podľa § 237 písm. a) a b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) najvyšším súdom. Týmito dôvodmi (faktickými) boli:

- „*nedostatok hmotnoprávnej legitímácie... keďže sťažovatelia ako odporcovia v konaní už v čase rozhodnutia prvostupňového súdu neboli vlastníkami žiadneho z dotknutých pozemkov...“*,

- *nevykonateľnosť sťažovateľom uloženej povinnosti «v prvom výroku rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorým sa ukladá „zdržať sa akéhokoľvek konania spôsobujúceho zmenu smeru toku vody pritekajúcej z parc. č. CKN 914/1 k. ú. O. tak, aby voda pretekala na parc. č. 294 alebo ohrozovala susednú stavbu súp. č..., najmä odchyľovania smeru toku vody na parc. č. 294 akýmkoľvek spôsobom“ (zvlášť, keď je z dokazovania zrejmé, že prívalová voda tečie týmto smerom prirodzene)»*,

- *uloženie povinnosti sťažovateľom «ako účastníkom občianskoprávneho konania povinnosť vybudovať vodohospodárske dielo na cudzom pozemku v rozpočtovom náklade prevyšujúcom 300.000,- Sk (podľa návrhu technického riešenia „Ochrana časti obce O.*

pred zátopami“ a rozpočtu k nemu vo výške 382.139,50 Sk vrátane DPH, ktorý je súčasťou znaleckého posudku č. 41/2007 znalca Ing. R. K.), čo zrejme nepatrí do právomoci súdov».

Podľa názoru sťažovateľov „Ochrana obce, a teda aj časti obce pred zátopami však patrí podľa zákona o obecnom zriadení do kompetencie obce, prípadne aj správcu povodia. Zhotovenie vodohospodárskej stavby predpokladá stavebné a vodoprávne konanie a vydanie stavebného povolenia. Takouto stavbou nemožno bez ďalšieho zaťažovať občana, či už vlastníka, alebo dokonca nevlastníka dotknutých pozemkov, na ktorých sa má vybudovať.

Možno teda mať za to, že v súdnom konaní, v ktorom bola sťažovateľom uložená povinnosť niečo vykonať vo verejnom záujme na vlastné náklady a bez náhrady, došlo k porušeniu ich základných práv a slobôd tak, ako boli citované v úvode sťažnosti.“

3. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd ich sťažnosti vyhovel a rozhodol týmto nálezom:

„1. Rozhodnutiami súdov, Najvyššieho súdu SR č. 3 Cdo 293/2008 zo dňa 19. 3. 2009, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľov, Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 12 Co/328/07 zo dňa 5. 6. 2008, ktorým bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu a Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4 C/164/2004 zo dňa 26. 9. 2007 boli porušené ústavné práva sťažovateľov podľa čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Zrušujú sa rozhodnutia NS SR č. 3 Cdo 293/2008, Krajského súdu Banská Bystrica č. 12 Co/328/07 a Okresného súdu Žiar nad Hronom č. 4 C/164/2004 a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

4. Okrem uvedenej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu 28. mája 2009 a vypracovanej advokátom JUDr. P. K.) bola ústavnému súdu doručená 18. mája 2009 faxom a 19. mája 2009 poštou v uvedenej veci analogická sťažnosť vypracovaná Advokátskou kanceláriou G., s. r. o.

Na výzvu ústavného súdu z 8. júla 2009 adresovanú sťažovateľom, aby oznámili, ktorá z uvedených sťažností má byť predmetom konania na ústavnom súde, sťažovatelia v liste z 20. júla 2009 uviedli:

„Žiadame, aby predmetom konania na Ústavnom súde Slovenskej republiky bola sťažnosť predložená advokátom JUDr. P. K. dňa 28. mája 2009.

Text sťažnosti, ktorú vypracovala Advokátska kancelária G. O. a ktorú Ústavný súd Slovenskej republiky obdržal 18. mája je širšie a podrobnejšie popísanie daného stavu. Pre horeuvedené konanie považujte text za informatívny.

Zároveň doplníme naše spoločné splnomocnenie pre JUDr. P. K. k podaniu ústavnej sťažnosti na porušenie našich ústavných práv a slobôd rozhodnutiami súdov v právnej veci žalobcov J. M. a spol. proti nám o zdržanie sa konania a odstránenie závadného stavu.“

Stanovisko sťažovateľov potvrdil advokát JUDr. P. K. listom z 20. júla 2009 označeným ako „*Doplnenie sťažnosti*“ tohto znenia:

„Vo veci sťažnosti sťažovateľov Ing. V. J. a manželky M. J., doručenej ústavnému súdu dňa 28. 5. 2009, doplňujem túto sťažnosť o splnomocnenie k zastupovaniu v konaní.

V reakcii na výzvu ústavného súdu zo dňa 8. 7. 2009 oznamujem rozhodnutie sťažovateľa Ing. J., podané mi telefonicky tak, že predmetom konania na ústavnom súde má byť sťažnosť zo dňa 27. 5. 2009 s tým, pokiaľ je to procesne možné, aby bola predchádzajúca sťažnosť doručená dňa 19. 5. 2009, akceptovaná ako doplnenie dôvodov čo do širších súvislostí sťažovateľmi pociťovaného porušenia ich ústavných práv základných slobôd.

Sťažovatelia vlastným podaním potvrdia uvedené skutočnosti v stanovenej lehote.“

5. K ústavnej sťažnosti sťažovatelia pripojili:

a) Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 164/2004-307 z 26. septembra 2007 (v konaní o „*zdržanie sa protiprávneho konania a odstránenia závadného stavu*“ boli sťažovatelia v procesnom postavení odporcov), ktorým bola sťažovateľom uložená povinnosť:

„... zdržať sa akéhokoľvek konania spôsobujúce zmenu toku vody pritekajúcej z parcely CKN 914/1 katastrálneho územia O., vedené Správou katastra Ž. na Liste

vlastníctva č. 587 tak, aby voda pretekala na parcelu CKN 294 alebo ohrozovala susednú stavbu so súpisným č... katastrálneho územia O., zapísaná na Liste vlastníctva č. 57 Správou katastra Ž., najmä odchyľovania smeru vody toku na parcelu č. 294 akýmkoľvek spôsobom.

... vybudovať odtokové potrubie PVC DN 250 v dĺžke 35 m od dažďovej zdrže a najkratšou trasou cez pozemok CKN 293/1 odvieť vodu cez navrhované dve lomové kanalizačné šachty do jestvujúcej kanalizačnej šachty a následne jestvujúcim potrubím TBR DN 700 do K. potoka...“, ako aj preddavkové trovy štátu v sume 41 779 Sk a trovy konania navrhovateľmi v sume 13 500 Sk.

b) Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 Co 328/07 z 5. júna 2008, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil.

c) Dovoľanie sťažovateľov z 18. augusta 2008 vypracované Advokátskou kanceláriou G., s. r. o., T., ktoré podali najvyššiemu súdu z dôvodov:

- § 237 písm. a) OSP – vec nepatrí do právomoci súdov, „ale do právomoci príslušnej inštitúcie, ktorá by podľa správneho poriadku a príslušných ustanovení zákona o vodách vyriešila celú vodohospodársku situáciu v danom území“;

- § 237 písm. d) OSP – vo veci sa už skôr právoplatne rozhodlo. Podľa názoru sťažovateľov „rozhodovala už aj obec – ako stavebný orgán v 1. stupni a vec riešil aj krajský stavebný úrad a následne aj Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR...“ Išlo o akciu „vybudovanie dažďovej kanalizácie“ v obci O.

- § 237 písm. b) OSP – v konaní vystupoval ako účastník ten, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. „V čase vydania prvostupňového rozhodnutia a aj rozsudku odvolacieho súdu odporkyňa v 2. rade nebola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti pozemku parc. č. 914/1... Odporcovia zároveň nie sú ani vlastníkami nehnuteľnosti – pozemku parc. č. 293/1 v kat. úz. O...“.

- § 237 písm. f) OSP – účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. „Postupom odvolacieho súdu sa tým, že nevyhovet žiadosti právneho zástupcu odporkyne v 2. rade o odročenie pojednávania... z dôvodu kolízie s iným pojednávaním,

hoci sa riadne a včas ospravedlnil..., bola odňatá možnosť odporkyne... konať a brániť jej práva pred odvolacím súdom.“

d) Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 393/2008 z 19. marca 2009, ktorým bolo dovolanie sťažovateľov odmietnuté.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc

ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 13 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 C 164/2004 z 26. septembra 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 12 Co 328/07 z 5. júna 2008 a s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 293/2008 z 19. marca 2009.

6. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu preto, lebo na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti (a jej doplnenia) vyplýva, že sťažovatelia proti (v sťažnosti) namietanému rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 164/2004 z 26. septembra 2007 podali riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Preto ústavný súd nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľov predmetným rozsudkom okresného súdu.

7. Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z obsahu sťažnosti (a jej doplnenia) vyplýva, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 12 Co 328/07 z 5. júna 2008 nadobudol právoplatnosť 21. júla 2008. Rovnako vyplýva, že sťažovatelia podali proti tomuto uzneseniu dovolanie (dovolanie sa podáva proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, pozn.). Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 293/2008 z 19. marca 2009 dovolanie sťažovateľov odmietol podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

Sťažnosť sťažovateľov bola doručená ústavnému súdu 28. mája 2009, teda v súvislosti s namietaným rozsudkom krajského súdu po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na jej podanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v časti namietajúcej protiústavnosť označeného rozhodnutia krajského súdu (rozsudku sp. zn. 12 Co 328/07 z 5. júna 2008) odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

8. Sťažovatelia sa vo svojej sťažnosti domáhali zrušenia uznesenia najvyššieho súdu, keď namietali, že jeho postupom v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu krajského súdu bolo porušené ich základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ich základné právo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy.

Sťažovatelia v sťažnosti vychádzali v zásade z dôvodov, ktoré uviedli aj v podanom dovolaní a ktorými sa dovolací súd zaoberal pri jeho prerokovaní. Dovolací súd ho posúdil

ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, a preto ho odmietol.

Nosným základným právom sťažovateľmi označených článkov ústavy a dohovoru je právo na súdnu a inú právnu ochranu, ktorého súčasťou je aj právo na spravodlivý proces.

9. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je Občiansky súdny poriadok.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky

na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP.

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohoto hľadiska preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 293/2008 z 19. marca 2009, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľov. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohoto súdu nemajúci oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vysporiadal s dôvodmi sťažovateľov, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako neprípustné.

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd okrem iného uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky... skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.)...

Dovolanie žalovaných by mohlo byť procesné prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O. s. p... Uvedené ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval

vyľúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát...

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. c), e) a g) O. s. p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolatelia namietali, že konanie je zaťažené procesnými vadami v zmysle § 237 písm. a), b), d) a f) O. s. p.

Dovolací súd pri posudzovaní existencie vady konania v zmysle § 237 písm. a) O. s. p. vychádzal z ustanovenia § 7 ods. 1 O. s. p..., z ustanovenia § 7 ods. 3 O. s. p... ako i z ustanovenia § 104 ods. 1, druhá veta pred bodkočiarkou O. s. p...,

Nárok, ako predmet súdneho konania, je vo všeobecnosti charakterizovaný opisáním skutkových okolností v podanej žalobe, ktoré bezprostredne vyúsťujú do požiadaviek formulovaných v žalobnom petite. Posúdenie zistených skutkových okolností a ich podriadenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu („iura novit curia“). Pokiaľ súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových zistení, ktoré by umožňovali uplatnený nárok po právnej stránke podriadiť pod viac hmotnoprávných noriem, je jeho povinnosťou podľa príslušných ustanovení vec posúdiť a o nároku rozhodnúť, a to bez ohľadu na to, či je v žalobe uvedený právny dôvod požadovaného plnenia; žalobca nie je povinný uplatnený nárok kvalifikovať po právnej stránke.

V danej veci obsahom vecnej stránky podanej žaloby boli tvrdenia žalobcov, že... „v daždivých obdobiach, resp. na jar, keď sa topil sneh a voda stekala vo väčšom objeme ich parcelou, odporca úmyselne odrážal smer pretekajúcej vody na náš pozemok - parc. č. 294 tak, že táto voda vážnym spôsobom ohrozovala a ohrozuje náš majetok, podmyva náš rodinný dom, zaplavuje pivnice i dvor.“ V dôsledku uvedeného sa žalobcovia domáhali voči žalovaným zdržania sa konkrétneho konania vymedzeného v žalobnom petite a vykonania úprav, ktoré by podľa žalobcov mali zabrániť vzniku škôd na ich nehnuteľnostiach. Súdny tvrdý skutkový stav v žalobe subsumovali pod hmotnoprávne ustanovenia § 127 ods. 1 OZ a 412 ods. OZ...

Vecné práva (vrátane vlastníckych práv), ich ochrana, vzájomné vzťahy vlastníkov susediacich nehnuteľností (tzv. „susedské právne vzťahy“) sú právnou teóriou exaktne a dlhodobo zaraďované ako základná zložka súkromného práva, ktorá v podmienkach

právneho poriadku Slovenskej republiky je upravená Občianskym zákonníkom. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že vzťahy medzi žalobcami a žalovanými sú vzťahmi vyplývajúci zo súkromného práva (ide o vecné práva a z nich vyplývajúce subjektívne práva, povinnosti a vzájomné pomery), ktoré možno podriaadiť pod vzťahy výslovne vypočítané v ustanoveniach § 7 ods. 1 O. s. p. Preto právne posúdenie otázky právomoci súdu podľa § 7 O. s. p. odvolacím súdom je správne a konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. a) O. s. p.

Dovolateľmi namietaná vada podľa § 237 písm. b) O. s. p. mala spočívať v tom, že v čase vyhlásenia rozsudkov prvostupňovým ako i odvolacím súdom žalovaní neboli pasívne legitimovanými účastníkmi konania, pretože neboli vlastníkami dotknutých nehnuteľností.

Dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že otázka pasívnej legitimácie účastníkov konania (žalovaných) nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p... Od aktívnej alebo pasívnej legitimácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O. s. p.) a procesnú spôsobilosť (t. j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania § 20 O. s. p.). Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania (spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať procesné práva a povinnosti) bez riadneho zastúpenia je vadou, na ktorú dopadá § 237 písm. c) O. s. p. K vade takejto povahy v danom prípade nedošlo. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu a žalovaného (§ 90 O. s. p.); žalobcom je ten, kto podal žalobu a žalovaným ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil, a to bez ohľadu na to, či takto označený žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná pasívna legitimácia). Spôsobilosti byť účastníkom zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 OZ a § 8 OZ (t. j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Okamihom narodenia má každá fyzická osoba spôsobilosť na práva a povinnosti (právnu subjektivitu), smrťou právna subjektivita fyzickej osoby zaniká. Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Obom žalovaným ako dospelým a žijúcim fyzickým osobám zákon priznáva právnu subjektivitu, jej pozbavenie alebo obmedzenie nebolo preukázané žiadnym súdnym rozhodnutím, preto je potrebné

vychádzať zo stavu, že títo majú aj spôsobilosť byť účastníkmi občianskeho súdneho konania (§ 19 O. s. p.) Ak by aj prípadne žalovaní neboli v konaní pasívne vecne legitimovaní (neboli nositeľmi hmotnej povinnosti), nespôsobovala by táto okolnosť nedostatok spôsobilosti byť účastníkmi konania. Z uvedených dôvodov konanie netrpí ani vadou podľa § 237 písm. b) O. s. p.

Podľa názoru dovolateľov konanie trpí aj procesnou vadou spočívajúcou v prekážke veci právoplatne rozhodnutej [§ 237 písm. d) O. s. p.]. Túto prekážku vidia v tom, že stavebné orgány v správnom konaní (rovnako ako v tomto spore súd) už rozhodovali „o vybudovaní dažďovej kanalizácie“...

Dovolací súd vychádzajúc z tvrdení dovolateľov o existencii rozhodnutí vydaných v správnom konaní (resp. v stavebnom konaní), dospel k záveru, že dovolateľmi uvádzané skutočnosti neboli v danej veci spôsobilé založiť nimi tvrdenú prekážku veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O. s. p.). Žiadne rozhodnutie správneho orgánu nie je totiž objektívne spôsobilé založiť prekážku veci právoplatne rozhodnutej, pretože túto prekážku môže založiť iba súdne rozhodnutie o veci samej (§ 152 ods. 1 O. s. p.). Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, že predmetné konanie trpelo vadou podľa § 237 písm. d) O. s. p.

So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd ďalej skúmal, či v konaní na súdoch nižšieho stupňa došlo k odňatiu možnosti žalovanej 2) pred súdom konať [§ 237 písm. f) O. s. p.], ku ktorému malo dôjsť tým, že odvolací súd vec prejednal v jej neprítomnosti, ako aj v neprítomnosti jej právneho zástupcu, napriek výslovnej a včas podanej žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávani právneho zástupcu, ako aj z dôvodu, že žalovaná 2) bola v tom čase v zahraničí. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolací súd zistil, že termín pojednávania bol odvolacím súdom stanovený na 5. júna 2008 o 11,30 hodine, na ktorý boli riadne predvolaní žalobcovia 1) a 2), zástupkyňa žalobkyne 2), právni zástupcovia žalovaných 1) a 2); právnemu zástupcovi žalovanej 2) Mgr. G. O. bolo predvolanie doručené 20. mája 2008. Právny zástupca žalovanej 2) písomným podaním z 20. mája 2008 (č. l. 368 spisu) ospravedlnil svoju

neúčast' na pojednávani určenom na 5. júna 2008 v dôsledku kolízie s pojednávania pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš sp. zn. 12 C 60/2004 a sp. zn. 12 C 350/2004 a zároveň požiadal o odročenie pojednávania. Odvolací súd, reagujúc na túto žiadosť, listom z 21. mája 2008 oznámil právnenmu zástupcovi žalovanej 2), že jeho žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovuje z dôvodu, že kolízia pojednávania nie je dôvodom pre odročenie pojednávania, keďže raz už došlo k odročeniu odvolacieho pojednávania. Z obsahu spisu nevyplýva, že odvolací súd trval na osobnej účasti žalovanej 2) na nariadenom pojednávani 5. júna 2008. Rovnako z neho nevyplýva odôvodnenie žiadosti o odročenie odvolacieho pojednávania prekážkou aj na strane žalovanej 2) v dôsledku jej pobytu v zahraničí, ako i že by sa žalovaná 2) domáhala osobnej účasti na nariadenom pojednávani tak, ako to žalovaná 2) tvrdí v dovolani.

V súvislosti s vyriešením otázky, či v prejednávanej veci bola žalovanej 2) odňatá možnosť pred súdom konať, treba uviesť, že podľa § 24 O. s. p. sa účastník môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. V zmysle § 25 ods. 1 O. s. p. si ako zástupcu môže vždy zvoliť advokáta a jemu udelené plnomocenstvo nemožno obmedziť. Zvolený advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje (§ 25 ods. 2 O. s. p.). Advokát je oprávnený dať sa zastupovať iným advokátom ako ďalším zástupcom, prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva (§ 25 ods. 3 O. s. p.) Advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom; toto zastupovanie ale nie je možné proti vôli klienta [viď § 16 ods. 1 a 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“)]. Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Obsahom základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a právu účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 O. s. p.) v každom konkrétnom prípade

patri výlučne do právomoci konajúceho súdu (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. januára 1999 sp. zn. I. ÚS 68/1998 ako i uznesenie z 30. marca 2005 sp. zn. III. ÚS 94/2005). Z rovnakého právneho názoru vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 77/2002, ktoré bolo uverejnené pod č. 6/2004 v časopise Zo súdnej praxe.

Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O. s. p.), posudzuje súd vždy podľa konkrétnych, individuálnych okolností prípadu. Či sú v tej - ktorej veci dôležité dôvody pre odročenia pojednávania dané, posudzuje súd, a nie účastník konania. Existenciu dôležitého dôvodu môže súd preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti účastníka o odročenie pojednávania.

V prejednávanej veci bola podaná žiadosť o odročenie pojednávania s poukazom na kolíziu ďalších dvoch súdnych pojednávanií, na ktorých advokát žalovanej 2) zastupuje iných účastníkov konania. K otázke kolízie dvoch súdnych pojednávanií a dopadu tejto kolízie na procesné práva účastníka konania sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. januára 1999 sp. zn. I. ÚS 68/1998, v ktorom uviedol, že kolízia dvoch pojednávanií toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorej advokát vedel v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania (obdobne napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 266/2007, sp. zn. 3 Cdo 294/2006, sp. zn. 3 Cdo 115/2007).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 27. februára 2000 sp. zn. 3 Cdo 16/2001 (viď R 41/2002) pripustil, že dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom môže byť aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, avšak len vtedy, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu.

V prejednávanej veci dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania z hľadiska § 237 písm. f) O. s. p. vychádzal z toho, že samotná existencia kolízie viacerých súdnych pojednávanií nemôže byť dôvodom pre odročenie niektorého z kolidujúcich pojednávanií. Advokát, ktorý zistí, že v súdnych konaniach, v ktorých zastupuje účastníka konania, dochádza v určitý deň ku kolízii nariadených súdnych pojednávanií, má vo všeobecnosti

možnosť osobne sa zúčastniť na jednom z pojednávaní a v prípade iných kolidujúcich pojednávaní „účelne využiť všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje“ - do úvahy tu medziiným prichádza tiež zastúpenie iným advokátom. I keď o účasti na tom alebo onom súdnom pojednávaní rozhoduje sám advokát (spravidla po dohode s klientom), v rámci organizovania svojej činnosti musí pri výbere najvhodnejšieho prostriedku alebo spôsobu poskytovania právnej služby nevyhnutne vziať na zreteľ nielen osobitosti každej prejednávanej veci, ale tiež to, akým spôsobom bola medzi ním a klientom upravená otázka zastúpenia advokáta iným advokátom.

Možnosť zastúpenia advokáta iným advokátom vyplýva priamo zo zákona (vid' § 25 ods. 3 O. s. p. a tiež § 16 ods. 1 zákona o advokácii) a advokát túto zákonnú možnosť (oprávnenie) nesmie využiť len vtedy, ak by zastúpenie bolo proti vôli zastupovaného účastníka (§ 16 ods. 3 zákona o advokácii). Pokiaľ ide o plnomocenstvo z 24. januára 2005 udelené žalovanou 2) Mgr. G. O., advokátovi (č. l. 42 spisu), z tohto nevyplýva vylúčenie možností zastúpenia advokáta iným advokátom. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu preto v takejto situácii prichádza zo strany advokáta do úvahy využitie zákonom pripustených prostriedkov a spôsobov poskytovania právnej služby prostredníctvom iného advokáta (substitučné zastupovanie). Pokiaľ preto právny zástupca žalovanej 2) po zistení uvedenej kolízie, o ktorej vedel v dostatočnom časovom predstihu, sám nedal prednosť osobnej účasti advokáta na odvolacom súdnom pojednávaní pred krajským súdom vo veci, kde zastúpenie iným advokátom nebolo proti vôli klienta [žalovanej 2)], ale zvolil svoju osobnú účasť na súdnych pojednávaniach pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš, nemožno odvolaciemu súdu vytýkať, že žalovanou 2) (resp. jej právnym zástupcom) uvádzanú okolnosť nepovažoval za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania a že vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu žalovanej 2). Argumenty, ktoré žalovaná 2) použila na odôvodnenie prípustnosti dovolania, nie sú náležité, lebo kolízia viacerých pojednávaní v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorom účastník vedel v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania. Postup odvolacieho súdu nebol v rozpore s § 101 ods. 2 O. s. p., a preto nezaložil procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.

Pokiaľ by aj dovolatelia namietali, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. a § 242 ods. 1 O. s. p., dovolací súd uvádza, že inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O. s. p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej. Na tzv. iné vady prihliada dovolací súd len ak je dovolanie prípustné. Vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolateľmi namietaná skutočnosť, že súdne rozhodnutie nie je vykonateľné; že jeho výrok ukladá žalovaným zriadiť nákladné vodohospodárske dielo (prevyšujúce sumu 300 000 Sk), ktoré nedostatočne rieši ochranu žalobcov a žalovaných; tvrdenie, že žalobcov neohrozuje voda z nehnuteľnosti žalovaných, ale voda (a sneh), ktorá priteká z vyššie položeného územia; nezakladá prípustnosť dovolania. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi vytykané skutočnosti by mohli mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správne právne predpisy a či ich (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo)...»

Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľmi, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého výroku, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľom neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP].

Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 293/2008 z 19. marca 2009 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože ústavný súd nespochybnil rozhodnutie najvyššieho súdu vo vzťahu k rozsudku krajského súdu, tvrdenia sťažovateľov, ktoré sledujú dosiahnutie úspechu v konaní a vo výroku, podľa názoru ústavného súdu nemožno spájať s právom na súdnu ochranu a s porušovaním jeho princípov. Právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia základných práv a slobôd (II. ÚS 3/97, II. ÚS 213/03).

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z takých dôvodov (pozri bližšie aj bod 2 I. časti odôvodnenia), ktoré podľa názoru ústavného súdu nesignalizujú žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

10. K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 (a aj ods. 4) ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a zo záverov odmietol sťažnosť sťažovateľov tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

11. K namietanému porušeniu čl. 13 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že predmetné ustanovenia predstavujú všeobecné zásady uplatňovania základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy a nemožno ich posudzovať samostatne, bez ich vzájomného pôsobenia (ako aplikačného pravidla) s konkrétnym základným právom alebo slobodou. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil také porušenie označených

základných práv, ktoré by odôvodňovalo následné uplatnenie ústavnoprávnej ochrany, je potrebné konštatovať, že postupom najvyššieho súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 293/2008 a jeho uznesením z 19. marca 2009 nedošlo k porušeniu uvedenej právnej normy.

12. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ich ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2009